

SETUT, SETENUT

s'havia parlat basc fins a fi de l'E. Mj.: *Euskera* III, 98). Com que és el nom d'una font sembla clar que hagi de venir del basc *itúrri-a* 'la font'. Però en discrepa la *-rr-* de la *r* de *Setúria*: ¿potser hi hauria contaminació amb noms bascos com *Basturia* (compostos amb *-uri* 'població'? Temptador, però una mica rebuscat, i resta arbitrari.

c) L'etim. (a) partia del supòsit que en català hi ha *-úria* com a variant del sufix *-ura* dels mots abstractes: *vellúria*, *boscúria*, *cantúria* etc. Probablement *Setúria* 10 està per *setura*. Això sí que resta ferm; i deu venir del ll. *SECTŪRA* 'dallada', 'acció de segar o dallar' (gran fet la dallada, en aquella vall pirinenca tota «flairosa» de prats).

En efecte és un mot que existeix ben concretat en 15 NLL, baldament siguin de país hispànic força llunyà, però també terres de prats. I precisament en la forma amplificada *-úria*; en parlars gallecs *seituria* 'segadura', 'el temps i l'acció de la sega': «xulio e agosto son os meses de *seituria*», en termes del P. Sarmiento (se- 20 gles XVIII: *Cat. Voces Gall.*, p. 72 i 156v). I hi ha una *Sierra Seturia* en el Bierzo, que trobo en mapes, immediata al Sud de Páramo del Sil.

L'etim. (c), molt més fundada que les altres (a i b).

SETUT i SETENUT

SETUT, *Portella de ~*, a la carena del Pirineu, en- 30 tre Andorra i la Baixa Cerdanya (Barida), a l'Oest de la *Tossa Plana* de Lles. Per aquesta portella es passa des de la vall d'Arànsar a la Vallcivera andorranca, que desaigua cap a Ràmio. Oït a la Vall de la Llosa (1926, exc. 89), pron. *setút* a Arànsar; «a 35 *sitút*» a Ràmio (1954, Ll. 9, 97). Marcel Chevalier (*L'Andorre*), posa *Satut*, planxa X, prop de Serra Mijana.

Com ja vaig suggerir en *E.T.C.* (II, 13, 18 i 39), com sigui que en l'últim trajecte abans d'arribar a Ràmio 40 s'ha de passar per un trauc o engorjat del riu (altre engorjat a la Portella), quasi com una cova, dita *tuta* en els Pirineus, *Setut* vindrà de *So-tut* (amb dissimilació de les vocals); format amb *tut* var. masc. de *tuta*; efectivament són vius tot dos a Gascunya amb el sentit de 45 'forat' (p. ex. *tut* «trou» a Juzet de Luixon, *PVArGc*, s. v., i *DECat* VIII, 9481); per a *tut* 'coveta' en general, *DECat*, 948a15, que documento en els nostres Pirineus, a diversos punts del Ripollès i la Garrotxa, i com a base dels dims. *tutet*, *tutel* (ib., 22-25, i n. 2). 50 I també un moss. *tutu*, que suposo continuat en Top. en la forma *-Todo(s)*, 949b46 ss. S'hi aglutinaria *so-*, una de les formes de l'article arcaic *es/sa* (IPSUM), que comprovo aglutinat en altres NLL (*Socampo* etc.: *E.T.C.* II, 12).

ETIM. que ens deixaria pocs dubtes, si no topés- 60 sim, no gaire lluny de *Setut*, amb un NL d'aire semblant i no menys singular: SETENUT, gran i antic mas, a mig camí de Prullans a Martinet, ja dins Cer-

danya: pobles situats uns 10 k. SE. *Setut*, a la vora del camí que, baixant d'Andorra, se seguirà aquí per aquella Portella, i que va a Bellver i Puigcerdà. Oït *setənút*, a Prullans, 1926 (exc. 89); recollit per Pau Vila (*Cerdanya*, p. 25, grafia *Satanut*). En *E.T.C.* II, 37, em limitava a declarar-ho «enigmàtic», tot comparant-hi *Setut*.

Ço que ja era com invitar a revisar-ho tot plegat. I és que de fet a base de la convincent etim. acceptada per a *Setut* no hi ha manera de fer extensiu a aquell la idea.¹ Més aviat sembla que no hi ha comunitat d'origen amb *Setut*, sinó només influència formal d'un nom sobre l'altre. Tampoc no ho dilucidariem provant d'enllaçar *Setenut* amb *Sanarús*.

En canvi crec que hem de fer cas de la variant *Sotanut* que li troba Pau Vila. Bé podria ser la més antiga, si fos derivat de *sotana* o del seu ètomon SUBTANUS, cosa concebible si s'explica la terminació *-ut*. Perquè en tot cas ha de pertànyer a la família de SUBTUS 'davall', que ús justament la posició de *Setanut* respecte de *Setut*.

Ha de ser un dels nombrosos topònims romànics, provinents de la parella SUBTERIOREM 'situat més avall', i SUPERIOREM 'de més amunt', que he documentat en l'art. *sobirà* del *DECat*; afegint-hi *Montseveroux* (MONTE SUPERIORE, en els Alps francesos i els seus congèneres del Trentí).² Així mateix SUBTERIOREM ha donat *souturoù* en els Pirineus bearnesos (i altres: *DECat* VIII, 115b39-116a2), com *sotirana* (955b55).

Anàlogament els nostres dos. Intervenint la dissimilació, SUBTERIORE (MANSUM) degué donar **Sotenó(r)*, i com que hi havia hagut des de sempre, la consciència de l'oposició amb *Setut* (dins la via Andorra-Cerdanya, alta i baixa), *Sotenó* fou alterat en *Sotenut* i després *Setenut* amb influència creixent del veí *Setut*.

¹ Cf. *Sanarús* i *Samalús*, dels quals (veg. aquest art.) he donat convincents etimologies, inaplicables a *Setenuut*, amb el qual no presenten més que un casual paral·lisme d'estructura. — ² Ronjat, *La Montagne*, 1908, 363; Jud., *Rom.* XLII, 279.

La SETZON, o SETZONS

Noms d'unes partides de camps en el te. de Boí (XIII, 173; *E.T.C.* I, 105).

És l'equivalent de l'aranès *Sadon* o *Es Sadós*, NLL menors, nom de partides de terres, molt repetit allí, a la part central de la vall, i *Sasous* en llocs de Comenge. És el ll. *SATIONE* 'sembradura', amb un tractament conservador, pre-català, de *-ti-*, del qual dono algun altre testimoni boïnès en *E.T.C.* I, 129; la *e* de 55 Boí, potser per influència de *SECTIONE*, idea que també li és afí, en el sentit de 'part de terreny', 'part de l'any' (fr. *saison* etc.).

Seu (Montanui). Probablement és una grafia infundada. Cal llegir *Sen* (art. *Senet*).